

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Treball Social

CODI: 101711 **MATÈRIA:** Introducció als serveis socials

MÒDUL: X. Polítiques i serveis socials

PROFESSOR/A RESPONSABLE: Xavier Pelegrí

EQUIP DOCENT: Xavier Pelegrí i Ramon Julià

CURS ACADÈMIC: 2013/2014

CARÀCTER: Obligatòria

CURS: 1r

SEMESTRE: 1r

CRÈDITS ECTS: 6

IDIOMA D'IMPARTICIÓ: Català

COMPETÈNCIES

1. Capacitat crítica, d'anàlisi i de síntesi.
 2. Comunicació oral i escrita en la llengua materna.
 3. Aprenentatge autònom i adaptació a situacions noves.
 4. Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels drets humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
 5. Conèixer els sistemes de l'estat del benestar, les polítiques socials que desenvolupen i les prestacions que proporcionen.
 6. Dominar el conjunt de recursos i serveis socials així com saber determinar llur idoneïtat en funció de les circumstàncies.
-

OBJECTIUS

1. Conèixer i comprendre els conceptes, les formes i els àmbits de provisió dels serveis socials.
2. Conèixer l'abast del dret als serveis socials en el marc legal estatal i autonòmic.
3. Conèixer l'organització administrativa i els principals components de la distribució competencial de la política social.
4. Conèixer el procés històric de reforma social que ha donat lloc al sistema públic de serveis socials i a l'estat del benestar.
5. Ser capaç d'identificar els mecanismes d'exclusió i discriminació en l'accés a la protecció social.
6. Iniciar-se en el coneixement i diferenciació del conjunt de recursos i serveis socials existents i aprendre a detectar-los en el seu entorn.
7. Adquirir l'hàbit de relacionar els elements teòrics de la matèria amb la realitat quotidiana de la política social i els serveis socials.
8. Exercitar la capacitat d'argumentar i d'exposar, oralment o per escrit, el coneixement adquirit, utilitzant una terminologia correcta.

CONTINGUTS

TEMA 1. naturalesa dels serveis socials.

Concepte de serveis socials i elements característics. Serveis socials en sentit ampli i en sentit estricte. Diferenciació amb conceptes afins. Components dels serveis socials. Problemes associats als serveis socials. Delimitacions entre treball social i serveis socials.

TEMA 2. Les necessitats socials i les formes de resposta.

Concepte i característiques de les necessitats socials. Algunes classificacions de les necessitats. Concepte de problema social i de demanda. Respostes front les necessitats. Vies d'atenció a les necessitats i sectors proveïdors. Drets i responsabilitats públiques.

TEMA 3. Història dels serveis socials

La conquesta dels drets de ciutadania. L'Estat del benestar: origen, naturalesa i objectius. Antecedents dels serveis socials a l'Estat espanyol i a Catalunya. L'acció social sota el règim franquista i la transició. Sorgiment de la concepció actual i evolució dels serveis socials catalans.

TEMA 4. Els serveis socials en l'Estat de les Autonomies.

Els serveis socials a la Constitució Espanyola. Els serveis socials de la Seguretat Social. El model de serveis socials autonòmics. Els serveis socials i els Estatuts d'Autonomia de Catalunya. La segona generació de lleis de serveis socials autonòmiques.

TEMA 5. Els serveis socials en l'administració pública.

Els serveis socials en la Unió Europea. Competències de l'Estat. Objectius i programes: el *Plan Concertado*. L'impacte de la LAPAD i altres lleis estatals i catalanes en els serveis socials. Els serveis socials en l'administració local catalana.

TEMA 6. El sistema de serveis socials de Catalunya.

Consideracions generals i conceptes bàsics. Finalitat i Principis. Titulars del dret d'accés. Situacions de necessitat d'atenció. Sistema de garantia de drets. Els serveis socials bàsics i els serveis socials especialitzats. L'estructura territorial. Les prestacions de serveis socials.

METODOLOGIA

Activitats presencials 40%:

- Classes magistrals amb suport de les noves tecnologies
- Pràctiques de resolució de casos en grup
- Exposicions públiques: teòriques, de treballs individuals o de grup
- Projecció de pel·lícules i reportatges amb fòrum
- Tutories individuals i grupals

Activitats no presencials 60%:

- Lectura i anàlisi de textos.
- Realització de recensions individuals
- Preparació de les exposicions i fòrums
- Recerca d'informació bibliogràfica i en la xarxa
- Estudi i preparació de proves escrites

AVALUACIÓ

L'avaluació consistirà en la mitjana aritmètica (si fos el cas) de les següents evidències amb aquesta ponderació:

- Exercicis pràctics dels tres primers temes fets en grup o individualment a l'aula (10%)
- Treball individual sobre un dossier de premsa (6%)
- Prova escrita dels tres primers temes (29%)
- Exercicis pràctics dels tres darrers temes fets en grup o individualment a l'aula (10%)
- Investigació i exposició oral en grup a l'aula sobre un servei social (6%)
- Prova escrita dels tres darrers temes (29%)
- Valor de les intervencions orals espontànies i voluntàries dels alumnes a l'aula (10%)

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

Aguado, V. (coord.) (2008). *El sistema de serveis socials a Catalunya. Garantir drets, prestar serveis*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms.

Alemán, C. i Fernández, T. (2004). *Introducción a los servicios sociales*. Madrid: UNED

Alonso, J. M^a i Gonzalo, B. (1997). *La asistencia social y los servicios sociales en España*. Madrid: Boletín Oficial del Estado.

Ballester, L. (1999). *Las necesidades sociales*. Madrid: Síntesis.

Beltrán, J. L. (1992). *El régimen Jurídico de la Acción Social Pública*. Bilbao: IVAP.

Bueno, J. R. (1992). *Los Servicios Sociales como sistema de protección social*. Valencia: Nau Llibres.

Casado, D. i Guillen, E. (2001). *Manual de servicios sociales*. Madrid: CCS.

- Fantova, F. (2008). *Sistemas públicos de servicios sociales. Nuevos derechos, nuevas respuestas*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Garcia, G. i Ramírez, J. M. (1992). *Los nuevos Servicios Sociales*. Zaragoza: Certeza.
- Montagut, T. (1994). *Democràcia i serveis socials*. Barcelona: Hacer.
- Pelegrí, X. (2004). *Cultura i política en els serveis socials*. Barcelona: Hacer.
- (2010). *El sistema català de serveis socials (1977-2007). Cultura i política*. Barcelona: Departament d'Acció Social i Ciutadania.
- Pelegrí, X. (coord.) et al. (2011). *Els serveis socials a Catalunya. Aportacions per al seu estudi*. Ed. Universitat de Lleida.
- Roldan, E. (2001). *¿Hacia un sistema mixto de bienestar social? La evolución de los servicios sociales en España*. Madrid: Editorial Complutense.
- Rubiol, G. i Vilà, A. (2003). *Marc històric dels serveis socials locals de Catalunya*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Vilà, A. (2005). *Els serveis socials a Catalunya. Una visió històrica*. Girona: Diputació de Girona.
- (2010). *Serveis socials. Fonaments*. Barcelona: Material docent de la UOC.

Ministerio de Sanidad y Política Social: <http://www.msc.es/politicaSocial/portada/home.htm>

Departament de Benestar Social i Família: <http://www.gencat.cat/benestar/>

Dixit Centre de documentació de serveis socials: <http://dixit.gencat.cat/portal/index.html>

Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona: <http://www.diba.es/servsocials/default.asp>

Regiduria de Serveis Personals de la Paeria: <http://serveispersonals.paeria.es/index.asp>

Entitats catalanes d'acció social: <http://www.acciosocial.org/ca/quisom.html>

DISTRIBUCIÓ DE LES ACTIVITATS D'APRENENTATGE

TEMA	ACTIVITAT	MODALITAT	OBJECTIUS	DESCRIPCIÓ	TASQUES ALUMNES	% AVALUACIÓ
TEMA 1 naturalesa dels serveis socials	Exposició teòrica dels continguts	Presencial	Facilitar informació resumida. Promoure la comprensió i motivar el seu estudi	Explicar els conceptes teòrics amb suport de power point. Respondre dubtes i dirigir l'aprofundiment	Escoltar, prendre notes, reflexionar i participar fent preguntes o donant l'opinió	Pel 16% d'exposició oral Pel 26% d'exercicis pràctics
	Debat	Presencial	Explicar a la classe la pròpia percepció i opinar argumentant	Projecció d'un reportatge de TV i debat a classe	Efectuar l'exposició	
	Cas pràctic	Presencial	Diferenciar els serveis	Analitzar el tipus de serveis a classe i en grup	Lectura i discussió	
TEMA 2 Les necessitats socials i les formes de resposta	Exposició teòrica dels continguts	Presencial	Facilitar informació resumida. Promoure la comprensió i motivar el seu estudi	Explicar els conceptes teòrics amb suport de power point. Respondre dubtes i dirigir l'aprofundiment	Escoltar, prendre notes, reflexionar i participar fent preguntes o donant l'opinió	Pel 16% d'exposició oral Pel 26% d'exercicis pràctics
	Debat	Presencial	Explicar a la classe la pròpia percepció i opinar argumentant	Projecció d'un reportatge de TV i debat a classe	Efectuar l'exposició	
	Treball sobre una pel·lícula	Presencial	Trametre de forma resumida allò més important i relacionar-ho amb la teoria del tema 2	Anàlisi individual a classe	Elaborar la informació en un text estructurat i rellevant	
TEMA 3 Història dels serveis socials	Exposició teòrica dels continguts	Presencial	Facilitar informació resumida. Promoure la comprensió i motivar el seu estudi	Explicar els conceptes teòrics amb suport de power point. Respondre dubtes i dirigir l'aprofundiment	Escoltar, prendre notes, reflexionar i participar fent preguntes o donant l'opinió	Pel 26% d'exercicis pràctics 29 % evidència única
	Anàlisi d'un reportatge de premsa	Presencial	Conèixer altres realitats, històriques i valorar-les	Lectura i anàlisi de textos a classe i en grup	Elaborar la informació en un text estructurat i rellevant	
	Prova escrita dels 3 primers temes	Presencial	Valorar els aprenentatges	Preguntes de resposta curta i altres tipus test	Estudiar els apunts i altres materials i fer l'exercici	
TEMA 4 Els serveis socials en l'Estat de les Autonomies	Exposició teòrica dels continguts	Presencial	Facilitar informació resumida. Promoure la comprensió i motivar el seu estudi	Explicar els conceptes teòrics amb suport de power point. Respondre dubtes i dirigir l'aprofundiment	Escoltar, prendre notes, reflexionar i participar fent preguntes o donant l'opinió	Pel 26% d'exercicis pràctics
	Treball sobre articles	Presencial	Conèixer les opinions i aportacions d'altres autors	Lectura personal i anàlisi, i confecció individual d'un treball a classe	Llegir els textos, resumir i/o aprofundir en el contingut	

TEMA	ACTIVITAT	MODALITAT	OBJECTIUS	DESCRIPCIÓ	TASQUES ALUMNES	% AVALUACIÓ
TEMA 5 Els serveis socials en l'administració pública	Exposició teòrica dels continguts	Presencial	Facilitar informació resumida. Promoure la comprensió i motivar el seu estudi	Explicar els conceptes teòrics amb suport de power point. Respondre dubtes i dirigir l'aprofundiment	Escoltar, prendre notes, reflexionar i participar fent preguntes o donant l'opinió	Pel 26% d'exercicis pràctics
	Resolució de casos pràctics	Presencial	Transferir els coneixements teòrics a la pràctica	Facilitació de casos i resolució en grup a classe	Analitzar els casos aplicant-hi els coneixements teòrics	
TEMA 6 El sistema de serveis socials de Catalunya	Exposició teòrica dels continguts	Presencial	Facilitar informació resumida. Promoure la comprensió i motivar el seu estudi	Explicar els conceptes teòrics amb suport de power point. Respondre dubtes i dirigir l'aprofundiment	Escoltar, prendre notes, reflexionar i participar fent preguntes o donant l'opinió	Pel 16% d'exposició oral 28 % evidència única
	Exposició oral	Presencial	Prendre contacte amb els serveis del territori	Coneixement d'un servei i presentació en grup a classe.	Efectuar l'exposició preparada	
	Prova escrita dels 3 últims temes	Presencial	Valorar els aprenentatges	Preguntes de resposta curta i altres tipus test	Estudiar els apunts i altres materials i fer l'exercici	